

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 11. oktoober 2023
(OR. en)

13994/23

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0234(COD)

AGRI 599
FOOD 72
ENV 1101
COMPET 971
SAN 578
MI 839
IND 523
CONSOM 353
ENT 212
CODEC 1822

MÄRKUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat
Saaja: Alaliste esindajate komitee / nõukogu

Teema: Jäätmete raamdirektiiv – toiduga seotud aspektid
– *Teave eesistujariigilt ja komisjonilt*
– *Arvamuste vahetus*

Delegatsioonidele esitatakse lisas eesistujariigi koostatud taustdokument ministritele esitatavate küsimustega, et suunata nõukogu 23.–24. oktoobri 2023. aasta istungil (põllumajandus ja kalandus) kõnealusel teemal toimuvat arvamuste vahetust.

Jäätmete raamdirektiiv – toiduga seotud aspektid**– Eesistujariigi taustdokument**

ÜRO kestliku arengu tegevuskavas aastani 2030 on seatud eesmärk vähendada 2030. aastaks toidujäätmeid poole võrra elaniku kohta nii jaemüügi kui ka tarbijate tasandil ning toidukadu toidutootmis- ja -tarneahelates, sealhulgas saagikoristusjärgset toidukadu, nagu nõuab kestliku arengu eesmärk 12.3¹.

Nõukogu tunnistas oma 28. juuni 2016. aasta järeldustes,² et toidukao ja toidujäätmete vähendamine on ülemaailmne väljakutse, mis nõuab ülemaailmseid, piirkondlikke ja kohalikke meetmeid, ning kutsus liikmesriike üles kinnitama oma pühendumust kestliku arengu eesmärgi 12.3 saavutamisele. Samuti kutsus nõukogu komisjoni üles tegema algatusi, mis oleks muu hulgas pühendatud toidukao ja toidujäätmete tekke vältimise paremale integreerimisele kogu väärtusahelasse.

2008. aastal vastu võetud jäätmete raamdirektiivis³ on sätestatud jäätmekäitlusega seotud põhimõisted ja -määratlused ELi tasandil. 2018. aastal muudeti seda direktiiviga (EL) 2018/851, millega kehtestati liikmesriikidele kohustus töötada jäätmetekke vältimise programmide raames välja konkreetsed toidujäätmete tekke vältimise programmid.

¹ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-consumption-production/>.

² 10730/16.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid.

Komisjon esitas 5. juulil 2023 Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku jäätmete raamdirektiivi täiendavate muudatustega, sealhulgas õiguslikult siduvate eesmärkidega toidujäätmete vähendamiseks. See on üks strateegias „Talust taldrikule“ esitatud kohustustest. Samuti on ettepaneku eesmärk aidata kaasa ELi ja selle liikmesriikide pühendumusele saavutada kestliku arengu eesmärk 12.3.

Ettepanekus on liikmesriikide tasandil kindlaks määratud toidujäätmete vähendamise eesmärgid, mis tuleb saavutada 31. detsembriks 2030, järgmiselt:

- töötlemise etapis: 10% võrreldes 2020. aasta tasemega,
- jaemüügi ja turustamise, restoranide ja toidlustusteenuste ning kodumajapidamiste etapis kokku 30% (ühikutes elaniku kohta) võrreldes 2020. aastaga.

Ettepanek ei sisalda esmatootmise etapi eesmäärke. Mõjuhinnangus järeldab komisjon, et esmatootmises tekkivad jäätmepuudused kuuluvad selliste toiduahela ebatõhususte hulka, mis ei ole põllumajandustootjate kontrolli all, nagu näiteks ka ilmastikutingimused või turg.

Ettepanek sisaldab ka sätteid liikmesriikide toidujäätmepuuduste tekke vältimise programmide kohta ja meetmeid, mida liikmesriigid peavad võtma, et vältida toidujäätmepuuduste teket toidu esmatootmises, töötlemises ja tootmises, jaemüügis ja muul viisil tarnimisel ning kodumajapidamistes. Need meetmed hõlmavad järgmist:

- töötada välja sekkumismeetmed käitumise muutmiseks ja teavituskampaaniad, et suurendada teadlikkust toidujäätmepuuduste tekke vältimisest;
- teha kindlaks ebatõhusused toidutarneahela toimimises ja tegeleda nendega ning toetada kõigi osalejate koostööd, tagades ühtlasi vältimismeetmete kulude ja tulude õiglase jaotamise;
- soodustada toidu annetamist ja toidu muul viisil inimestarviseks ümberjaotamist, eelistades seda, et toit jääb inimeste toiduks, mitte et see kasutatakse söödaks ja töödeldakse toiduks mittekasutatavateks toodeteks;
- toetada koolitust ja oskuste arendamist ning hõlbustada juurdepääsu rahastamisvõimalustele, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ning sotsiaalmajanduses osalejate seas.

Lisaks nähakse ettepanekuga ette, et komisjon vaatab 2027. aasta lõpuks läbi eesmärkide täitmise taseme, et vajaduse korral neid muuta, laiendada neid toiduainete tarneahela muudele etappidele või kehtestada uued eesmärgid pärast 2030. aastat.

Eesistujariik märgib, et ettepanek on põllumajandusliku toidutööstuse jaoks väga oluline. Asjaolu, et ettepanek mõjutab otseselt toiduahelat, on väga märkimisväärne, eelkõige seetõttu, et vähendamise eesmärgid on seatud toiduahela konkreetsete etappide jaoks.

Eespool toodut silmas pidades peab eesistujariik asjakohaseks korraldada pärast komisjoni ettekannet põllumajanduse ja kalanduse nõukogus ettepaneku üle arvamuste vahetus.

Eesistujariik teeb ettepaneku keskenduda mõttevahetuses toiduga seotud probleemidele, tuginedes järgmistele küsimustele.

1.– Milline on Teie hinnang ettepanekule toidujäätmetega seotud elementide osas?

2.– Millised vahendid on Teie arvates kõige sobivamad, et saavutada ettepaneku eesmärgid seoses toidujäätmetega?